

Til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
(indeholder forretningshemmeligheder)

DONG Energy A/S
Nesa Allé 1
2820 Gentofte
Danmark

Tlf. +45 99 55 11 11
Fax +45 99 55 00 01

www.dongenergy.dk
CVR-nr. 36 21 37 28

ANMODNING OM OPHÆVELSE AF TILSAGN

DONG Energy A/S ("DONG Energy") anmoder hermed om, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen træffer afgørelse om at ophæve tilsagnet om salg af 600 MW virtuel kapacitet pr. år ("VPP-tilsagnsaftalen") som indeholdt i Konkurrencerådets afgørelse af 24. marts 2004.

5. juli 2012

pedko@dongenergy.dk
Tlf. 99555278

Det fremgår af VPP-tilsagnsaftalen, at: "*Såfremt markedsforholdene ændrer sig væsentligt i forhold til det, der var forudsat ved behandlingen af fusionen, vil Konkurrencestyrelsen indgå i realitetsforhandlinger med Elsam med henblik på, at dette tilsagn mindskes i omfang, suspenderes for en periode eller ophæves.*"¹

Baggrunden for DONG Energys anmodning om ophævelse af VPP-tilsagnsaftalen er, at forholdene på markedet for en gros elektricitet efter DONG Energys opfattelse er væsentligt ændrede, og dermed er der også sket væsentlige ændringer af forudsætningerne for fastsættelsen af tilsagnet.

Disse ændringer er primært:

- at DONG Energys markedsposition er svækket i DK1 (såvel som i DK2),
 - idet den centrale produktionskapacitet er faldet væsentligt i perioden 2004-2011 og vil falde yderligere i 2012-2013, og
 - idet Vattenfall har etableret sig som konkurrent i både DK1 og DK2, samt
 - idet DK1 i dag er en del af et større geografisk marked, hvorfor konkurrencen – herunder særligt fra udlandet - er væsentligt forøget
- at der er en række uhensigtsmæssigheder ved VPP-tilsagnsaftalen.

Nedenfor er ændringerne af markedsforholdene beskrevet.

BAGGRUND OM VPP-TILSAGNET

VPP-tilsagnsaftalen er en følge af Elsam/NESA fusionen i 2004. Aftalen er gengivet på side 46-48 i Konkurrencestyrelsens fusionsafgørelse fra marts

¹ Se Konkurrencestyrelsens notat "Fusionen mellem Elsam og Nesa" side 47-48

2004.² VPP-tilsagnet indebar, at DONG Energy påtog sig en forpligtelse til at sælge 600 MW central kraftvarmeproduktionskapacitet via virtuelle auktioner. Tilsagnet er tidsbegrænset.

Det fremgår af fusionsafgørelsen, at formålet med VPP-tilsagnet var at afhjælpe Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens betænkeligheder ved fusionen. Betænkelighederne gik på, at daværende Elsam fik en betydelig ejerandel i NESAs, som var den eneste anden store elektricitetsproducent i Danmark, samt at denne ejerandel kunne medføre, at det forventede konkurrencepres, som ville opstå med etableringen af Storebæltsforbindelsen, ville udeblive. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen anså frasalg af virtuel kapacitet som en erstatning for et frasalg af et centralt kraftvarmeverk.

Ifølge VPP-tilsagnsaftalen skal DONG Energy afholde fire årlige auktioner, hvor DONG Energy skal udbyde og sælge 600 MW virtuel kapacitet. Ud af disse 600 MW afsættes 100 MW pr. kvartal, 200 MW på årsbasis og 300 MW i 3-års perioder. Ingen byder på auktionerne kan købe mere end 50% af hver produkt. Den virtuelle kapacitet, som bortauktioneres, stammer fra DONG Energys centrale kraftværker i Vestdanmark, som på Nord Pool (spotmarkedet) kaldes DK1. Køber betaler en på forhånd fastsat pris pr. MWh for den leverede elektricitet. Prisen er fastsat ud fra marginalomkostningerne på DONG Energys til enhver tid mest omkostningseffektive centrale kraftværk.

DONG Energy påtog sig samtidig med VPP-forpligtelsen en række andre tilsagn, herunder salg af 230 MW decentral kapacitet samt en forpligtelse til at etablere et Storebæltskabel på minimum 600 MW. Det fremgår af fusionsafgørelsen, at VPP-tilsagnsaftalens størrelse på 600 MW blev fastsat således, at den svarede til det konkurrencepres, som Storebæltsforbindelsen ville kunne have påført DONG Energy, såfremt daværende Elsam ikke havde erhvervet ejerandelen i NESAs:

"Frigivelsen af kapacitet på 600 MW i den såkaldt virtuelle auktion svarer netop til den virkning, som et effektivt konkurrencepres mellem Elsam og Energi E2 gennem et Storebæltskabel på op til 600 MW vil have. Styrelsen har tidligere haft forbehold overfor brugen af virtuel kraftværkskapacitet. Det skyldes dels at Elsams oprindelige udspil var tidsbegrænset, dels at styrelsen anså overholdelsen af tilsagnet for kompliceret at kontrollere. Elsam har imidlertid accepteret at afgive tilsagnet på en måde, der gør, at styrelsen vurderer at muligheden for kontrol er særdeles tilfredsstillende.

Med Elsams tilsagn er det styrelsens vurdering, at det reducerede konkurrencepres mellem Elsam og Energi E2 opvejes af konkurrencen fra nye konkurrenter til Elsam og Energi E2. Samtidig sikrer tilsagnene, at Elsam i en betydelig årrække forhindres i at opkøbe de danske decentrale kraftvarmeverker (svarende til en kapacitet på ca. 1000 MW), som Elsam ellers ville kunne opkøbe. Uden etableringen af et Storebæltskabel vil

² En mere summarisk beskrivelse af VPP-tilsagnet findes på side 40-41 i Konkurrencestyrelsens notat "Fusionen mellem Elsam og Nesa".

specielt tilsagnet om frasalg af decentrale kraftvarmeværker medføre [at] konkurrenter til Elsam i DK1 og Energi E2 i DK2, og dermed reducere muligheden for urimeligt høje priser. Endelig sikrer tilsagnene, at Elsam ikke kan udnytte sin dominerende stilling til at påvirke vigtige beslutninger om markedet gennem ejerskab i Elkraft.”³

Det fremgår desuden af fusionsafgørelsen, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderede, at det var nødvendigt at opstille ”...en række forudsætninger for elmarkedet på mellemlangt sigt.” for at vurdere fusionens virkninger på et fremtidigt elmarked.⁴ Disse forudsætninger er beskrevet forskellige steder i fusionsafgørelsen herunder i resuméet:

”Fusionens virkninger afhænger af en række forudsætninger om udviklingen på elmarkederne i de kommende år. Der forventes således stigende konkurrence på markederne som følge af en forventet markedsudsættelse af el produceret på decentrale kraftvarmeværker. Disse selskabers kapacitet er dog ikke tilstrækkelig til at fjerne Elsam og Energi E2’s dominans. Det forventes også, at den eksisterende kapacitet til/fra Tyskland både fra Jylland og Sjælland vil blive udnyttet mere effektivt, og at kapaciteten på Jylland-Norge forbindelsen samt forbindelserne til Tyskland vil øges. Endelig forventes det, at der træffes beslutning om bygning af et elkabel mellem Øst- og Vestdanmark. På mellemlang sigt forventes altså noget mere effektiv konkurrence end i dag, og specielt at Elsam og Energi E2 vil udøve et konkurrencepres på hinanden svarende til kapaciteten i kablet mellem Vest- og Østdanmark.”⁵

Disse forudsætninger er centrale i forhold til vurderingen af VPP-tilsagnsaftalens ophævelse, idet de efter DONG Energys vurdering afspejler, at markedsforholdene i dag er væsentligt ændrede i forhold til både de faktiske forhold og de forudsætninger, der blev lagt til grund for indgåelsen af VPP-tilsagnsaftalen tilbage i 2004.

DONG Energys markedsposition er svækket i DK1 (såvel som i DK2)

Siden 2004 er DONG Energys markedsposition på engrosmarkedet for elektricitet væsentligt svækket. Dette gælder både i DK1 såvel som DK2. Særligt tre forhold har bidraget til denne udvikling. Det ene er udviklingen i den centrale produktionskapacitet, som er faldet væsentligt i perioden 2004-2011. Det andet er frasalget af kapacitet til Vattenfall, som dermed er blevet en konkurrent til DONG Energy i både DK1 og DK2, og det sidste forhold er den øgede konkurrence fra konkurrenter etableret i naboeråder til DK1 herunder konkurrenter i udlandet.

³ Konkurrencestyrelsens notat "Fusionen mellem Elsam og Nesa" side 13n-14ø.

⁴ Se bl.a. Konkurrencestyrelsens notat "Fusionen mellem Elsam og Nesa" side 182.

⁵ Konkurrencestyrelsens notat "Fusionen mellem Elsam og Nesa" side 8.

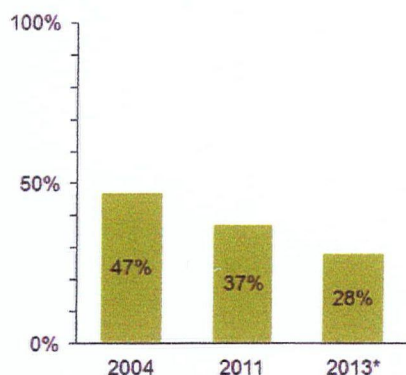
Den centrale produktionskapacitet i DK1 er faldet væsentligt i perioden 2004-2011

Tilsagnet om salg af virtuel kapacitet i DK1 medførte, at Elsam blev udsat for konkurrence i DK1. På daværende tidspunkt var alle de centrale kraftværker i DK1 ejet af Elsam, og produktionskapaciteten på de centrale kraftværker udgjorde 3.491 MW i 2004, hvilket svarer til 47% af den samlede produktionskapacitet.

I 2011 var produktionskapaciteten fra de centrale kraftværker i DK1 faldet til 2.922 MW, hvilket svarer til 37% af den samlede produktionskapacitet i 2011. Faldet i de centrale kraftværkers andel af den samlede produktionskapacitet skyldes både et fald i produktionen fra de centrale kraftværker samt den stærkt stigende udbygning af vindproduktionen i perioden. DONG Energys andel af den centrale produktionskapacitet var reduceret til 63% i 2011.

Faldet i den centrale produktionskapacitet i perioden 2004-2013 i DK1 er illustreret i figuren nedenfor:

Figur 1: Central kapacitet i procent af total kapacitet (DK1)



*Data for 2013 er baseret på DONG Energys udmeldinger for året.

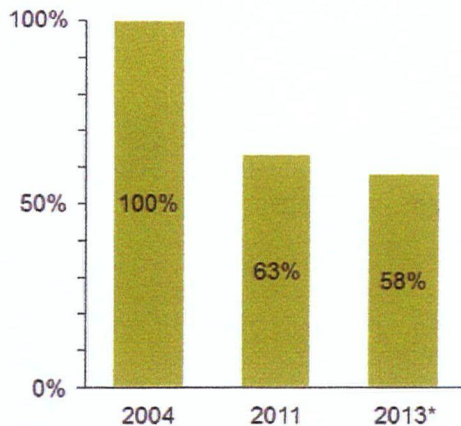
Reduktionen af DONG Energys andel af den centrale produktionskapacitet i perioden 2004-2013 er illustreret i figur 2. Det fremgår af figuren, at DONG Energys andel af den centrale produktion er faldet drastisk i perioden 2004-2011. Denne udvikling vil forstærkes yderligere i perioden 2012-2013, idet DONG Energy vurderer, at

På denne baggrund har DONG Energy besluttet at melde blokkene betinget driftsklare⁶ pr. 1. januar 2013. Beslutningen er meddelt Energinet.dk, Energistyrelsen, Energitilsynet samt Nord Pool.

⁶ At blokkene er betinget driftsklare betyder, at fx SSV4 kan opstartes med 3 måneders varsel.

Fratrækkes kapaciteten fra ENS og SSV4 falder DONG Energys andel af den centrale produktionskapacitet i DK1 i 2013 til 58%, hvilket svarer til en kapacitet på 1.184 MW.

Figur 2: DONG Energys procentvise andel af total central kapacitet (DK1)



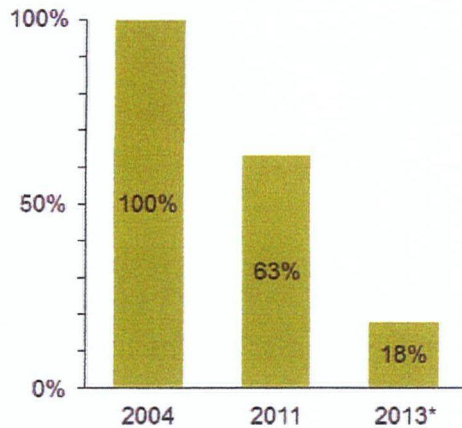
* Data for 2013 er baseret på DONG Energys udmeldinger for året.

Såfremt forpligtelsen til at sælge 600 MW virtuel kapacitet i DK1 fastholdes, vil den solgte mængde virtuel kapacitet i 2013 udgøre 51% af DONG Energys driftsklare centrale produktionskapacitet i DK1. Til sammenligning udgjorde salget af virtuel kapacitet 17% af Elsams centrale produktionskapacitet i DK1 i 2004.

Samtidig er DONG Energys andel af den totale produktionskapacitet i DK1 reduceret fra 55% i 2004 til 32% i 2011 og 28% i 2013, hvilket ligeledes understreger svækkelsen af DONG Energys markedsposition i DK1. Dette kan hovedsagligt forklares ved faldet i central produktionskapacitet, men DONG Energys andel af den decentrale produktionskapacitet er desuden faldet fra 10% i 2004 til 9% i 2011 og 4% i 2013.

DONG Energy vurderer desuden, at det vil være relevant at tage højde for importen ind i DK1. Særligt som følge af etableringen af Storebæltskablet er importkapaciteten til DK1 steget fra 2.470 MW i 2004 til 3.230 MW i 2011, og den forventes yderligere at stige til 3.780 MW i 2013. Denne øgede importkapacitet medfører – særligt efter Svenske Kraftnåts ændrede adfærd, jf. afsnittet nedenfor – at konkurrencepresset på DONG Energy er væsentligt forøget. Uden endeligt at tage stilling til, hvorledes produktmarkedet skal afgrænses, herunder om vind og decentral produktion tilhører samme marked som den centrale produktion, vurderer DONG Energy, at i hvert fald fra 1. november 2011 og frem, bør importkapaciteten inddrages, når DONG Energys markedsandel skal opgøres. DONG Energys andel af den centrale produktionskapacitet inklusive importkapaciteten for 2013 i DK1 fremgår af figur 3 nedenfor:

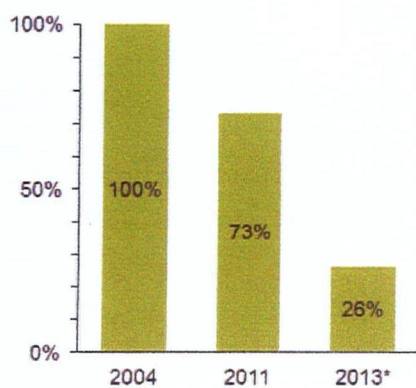
Figur 3: DONG Energys procentvise andel af total central kapacitet (DK1) (inklusive importkapacitet i 2013)



* Data for 2013 er baseret på DONG Energys udmeldinger for året.

På landsplan ses en lignende udvikling i DONG Energys centrale produktionskapacitet som i DK1. DONG Energys andel af den centrale produktionskapacitet inklusive importkapaciteten for 2013 for hele Danmark (DK1+DK2) fremgår af figuren nedenfor:

Figur 4: DONG Energys procentvise andel af total central kapacitet (DK1) (inklusive importkapacitet i 2013)



* Data for 2013 er baseret på DONG Energys udmeldinger for året.

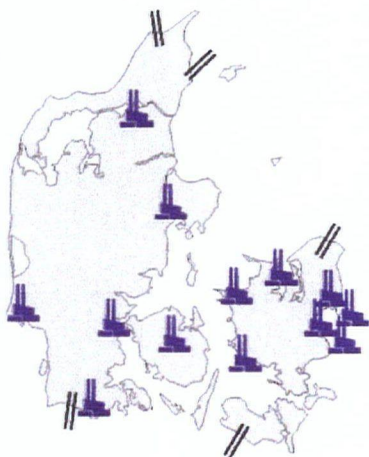
Dermed er DONG Energys markedsposition svækket i både DK1 og DK2 i perioden 2004-2013.

Vattenfall har etableret sig som konkurrent i både DK1 og DK2

En anden væsentlig ændring er, at Vattenfall har etableret sig som konkurrent i både DK1 og DK2. Behovet for salg af virtuel kapacitet er derfor ikke længere til stede.

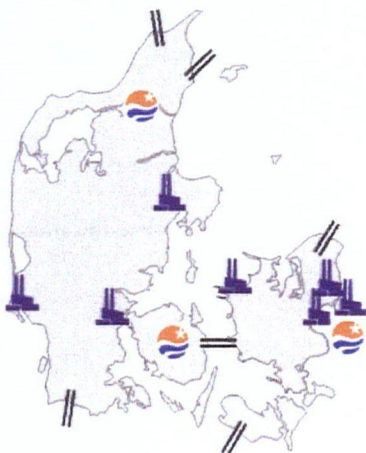
Vattenfalls etablering er sket som et led i fusionen i 2006 mellem DONG Energy, Elsam og E2. DONG Energy frasolgte dengang 1.351 MW central produktionskapacitet i DK1 til Vattenfall i form af Fynsværket og Nordjyllandsværket. Derudover blev der også frasolgt 309 MW kapacitet fra land- og havmøller i DK1⁷. Yderligere erhvervede Vattenfall 611 MW produktionskapacitet i Østdanmark (DK2), hvoraf 477 MW var central produktionskapacitet.

Figur 5: Centrale kraftværker i Danmark i 2004



-  **DONG's centrale kraftværker**
-  **Vattenfall's centrale kraftværker**
- == Interconnector**

Figur 6: Centrale kraftværker i Danmark i 2013



Kilde: KFST fusionsnotat 2004, E2 sagen rådsnotat, Energinet.dk og DONG Energy (ex. SSV4 og NJV2 i 2013)

⁷ Se Europa-kommissionens afgørelse COMP/M.3868 s. 165 punkt 688.

Fusionen medførte dermed etablering og tilstedeværelse af en konkurrent med central produktionskapacitet i både DK1 og DK2, hvilket ikke var tilfældet ved afgivelse af tilsagnet i 2004. DONG Energy er derfor i dag udsat for et massivt konkurrencepres fra Vattenfall i både DK1 og DK2 samt fra andre producenter i naboombråder til DK1 og DK2, jf. figur 7.

Efter indgåelse af VPP-tilsagnsaftalen er Storebæltskablet som forventet blevet etableret. Kapaciteten på kablet er 600 MW. Det betyder, at konkurrencen i DK1 og DK2 i forhold til 2004 er øget på grund af muligheden for import/eksport mellem DK1 og DK2.

Den konkurrencefremmende virkning af Vattenfalls opkøb blev bemærket af Europa-kommissionen i forbindelse med DONG/ELSAM/E2 fusionen. Europa-kommissionen bemærkede, at selv hvis den forventede konkurrencefremmende effekt af etableringen af Storebæltskablet udeblev som følge af DONG/ELSAM/E2 fusionen, vurderedes de konkurrencefremmende effekter af Vattenfalls køb af DONG Energys produktionskapacitet at føre til, at den samlede effekt på konkurrencen ville være positiv:

"The net effect of these constraints (i.e. the hypothetical, though unlikely, complete neutralisation of the competition-enhancing effect of the Great Belt Interconnector balanced against the earlier competition-enhancing effect stemming from competition through Vattenfall's newly acquired capacity) can therefore be expected to be a positive one even after 2010.

This has been confirmed by a model simulation carried out by the Danish TSO Energinet.dk comparing an absent-the-merger scenario in a post 2010 situation (i.e. assuming the operation of the Great Belt Interconnector and area incumbencies by E2 and Elsam) with a post-merger scenario in 2010 (i.e. assuming the operation of the Great Belt Interconnector and DONG and Vattenfall operating both in East and West Denmark). The results of this model have shown net positive effects of the post-merger situation on Denmark."⁸

Det fremgår således af Kommissionens afgørelse, at selv hvis de konkurrencefremmende effekter af Storebæltskablet udeblev vil frasalget til Vattenfall mere end opveje dette, hvilket understøtter betragtningen om, at forudsætningerne for indgåelsen af VPP-tilsagnsaftalen er væsentligt ændrede.

Konkurrenter til DONG Energy i naboombråder til DK1 og DK2

Vattenfalls opkøb har sammen med øvrige frasalg og kapacitetstilpasninger medført, at der i hele Danmark ses en markant svækkelse af DONG Energys markedsposition fra 2004 og 2013. Dertil kommer udbygningen af interkonnektorerne til naboombråderne i Sverige, Norge og Tyskland samt Svenske Kraftnäts ændrede markedsadfærd. Derudover har udbygningen af vindproduktionen også medført, at de centrale kraftværker i mange timer ikke producerer elektricitet.

⁸ Se Europa-kommissionens afgørelse COMP/M.3868 s. 165 punkt 688-689.

Det er desuden væsentligt at bemærke, at konkurrenterne til DONG Energy i DK1, DK2 og tilstødende naboopråder er store energikoncerner, som har stor produktionskapacitet. Desuden har flere af producenterne produktionskapacitet i mere end et naboprismråde (Nord Pools prismråder). Eksempelvis har Vattenfall AB, som ejer centrale kraftværker i både DK1 og DK2, også væsentlig produktionskapacitet i naboprismråderne Sverige 3 ("SE3") og Tyskland. Det bemærkes, at særligt SE3 er relevant for DK1, da DK1 og SE3 i mange timer har samme pris.

Figur 7: DONG Energys og konkurrenters produktionskapacitet, MW

	Tyskland	Sverige 3	Sverige 4	Danmark
RWE	34.000	0	0	0
EoN	19.000	2.800	2.000	~0
EnBW	13.400	0	0	0
Vattenfall	14.000	7.000	100	1.400
Fortum	1.500	1.400	0	0
DONG Energy	0	0	0	3.800
Andre	Ca. 63.000	3.800	1.900	6.600
Total	145.000	17.000	4.000	11.800

Kilde: Diverse årsrapporter

Det er DONG Energys vurdering, at de ovenfor nævnte konkurrenter udøver et betydeligt konkurrencepres på DONG Energy i DK1 og DK2. Dette understøttes også af, at import- og eksportkapaciteten for DK1 og DK1+DK2 samlet set er blevet væsentlig forøget siden 2004.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen angav i fusionsafgørelsen, at de forventede at import-/eksportkapaciteten ville stige, hvilket også er sket.

Desuden foregår handelen med Tyskland i dag ved markedskobling⁹.

DK1 er i dag en del af et større marked, hvorfor konkurrencen er væsentligt forøget

En anden væsentlig ændring i markedsforholdene er, at konkurrencen fra konkurrenter i naboprismråder er øget. Der er i perioden fra 2004 til i dag sket en markant udvikling i antallet af timer, hvor DK1 har samme pris som minimum ét andet naboopråde.

Det er DONG Energys vurdering, at denne ændring af markedsforholdene er særlig tydelig fra november 2011 og frem. Data fra perioden 1. november 2011 til 31. maj 2012 viser, at DK1 har samme pris som minimum et andet naboopråde i 92% af timerne. Før november 2011 var det kun i 50-70% af timerne, hvor DK1 var en del af et større prisområde.

⁹ Tidligere kunne der opstå situationer, hvor strømmen "løb" den forkerte vej fra et højprismråde mod et lavprismråde. Dette sker ikke længere.

DONG Energy vurderer, at en ændret markedsadfærd fra Svenske Kraftnät er den primære forklaring på det øgede konkurrencepres. I november 2011 trådte en ny tilsagnsaftale mellem Svenske Kraftnät og Europa-Kommissionen i kraft. Aftalen var en del af løsningen på en konkurrencesag, hvor Europa-Kommissionen mistænkte Svenske Kraftnät for misbrug af dominans. Det påståede misbrug bestod i, at Svenske Kraftnäts foretog administrative nedsættelser af transmissionskapaciteten på blandt andet kabelforbindelserne til Danmark. Nedsættelserne af kapaciteten skyldtes interne kapacitetsproblemer, men adfærden medførte, at der dermed opstod separate prisområder i flere timer, end man ellers måtte have forventet.

Tilsagnsaftalen med Svenske Kraftnät indebærer blandt andet, at Svenske Kraftnät har forpligtet sig til at opdele det svenske transmissionssystem i flere prisområder samt fremover at undlade at begrænse handelskapaciteten til udlandet på grund af interne svenske kapacitetsproblemer.

Som anført ovenfor har DK1 samme pris som minimum et andet prisområde i 92% af timerne. Det er imidlertid DONG Energys vurdering, at dette tal reelt er højere. Det skyldes blandt den måde, som priserne i Tyskland/DK1 fastsættes. Korrigeres der for den usikkerhed, der er ved de måder priserne fastsættes i de nordiske områder via Nord Pool, og hvordan prisen fastsættes i Tyskland, har DK1 samme pris som minimum et andet prisområde i 94% af timerne.¹⁰

En analyse af de resterende 6% af timerne, hvor DK1 er et selvstændigt prisområde, har vist, at der i de pågældende timer enten har været teknisk revision eller TSO pålagte begrænsninger på interkonnektorerne (kabelforbindelserne til naboprisområderne). DK1 har derfor ikke været et selvstændigt prisområde på grund af flaskehalse på fuldt tilgængelige interkonnektorer.

At der opnås identiske priser med et eller flere naboerområder illustrerer, at producenterne i de pågældende områder konkurrerer med hinanden, og det forhold at der opnås flere timer med identiske nabopriser i DK1 illustrerer derfor, at konkurrencen i DK1 eller et større geografisk område er hårdere i dag end i 2004. Dette er ligeledes en væsentlig ændret forudsætning, da denne hårde konkurrence gør VPP-tilsagnsaftalen overflødig

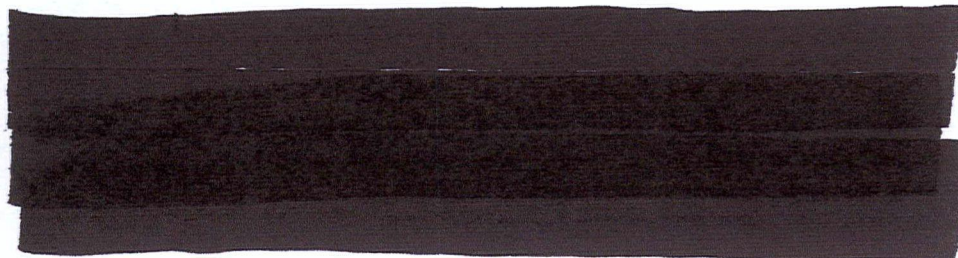
VPP-tilsagnsaftalen definition af "væsentligt ændrede forudsætninger" er opfyldt.

Det fremgår af VPP-tilsagnsaftalen side 4-5 (fusionsafgørelsens side 47-48), at:

¹⁰ Som følge af at handelen med Tyskland i dag sker ved markedskobling - og at volumenfastsættelsesmekanismerne sker som led i beregningen af prisfastsættelsen af de nordiske områder via Nord Pool - er der en række timer, hvor der er så lille en forskel i pris mellem DK1 og Nordtyskland, at dette alene skyldes beregningsmæssige forhold og ikke er udtryk for, at områderne er separate prisområder. Korrigeres der for denne usikkerhed (her eksemplificeret ved 0,1 EUR/MW) har DK1 samme pris som minimum ét andet naboerområde i 94% af timerne.

"Såfremt markedetsforholdene ændrer sig væsentligt i forhold til det, der var forudsat ved behandlingen af fusionen, vil Konkurrencestyrelsen indgå i realitetsforhandlinger med Elsam med henblik på, at dette tilsagn mindskes i omfang, suspenderes for en periode eller ophæves. Væsentligt ændrede forudsætninger omfatter især, at Storebæltskablet ikke etableres, eller at de danske elselskabers udnyttelse af prisforskellen mellem Tyskland og Norge/Sverige bliver væsentligt lavere end forudsat." (vores understregning)

Uanset lovligheden af DONG Energys adfærd i forhold til prissætningen i perioden 2003-2006 samt lovligheden af en eventuel udnyttelse af prisforskellen mellem Tyskland og Norge/Sverige, fremgår det udtrykkeligt af VPP-tilsagnsaftalen, at det er en væsentlig forudsætning, at de danske elselskabers udnyttelse af prisforskellen ikke bliver lavere end forudsat. Det er ikke nærmere beskrevet, hvad der menes hermed.



DONG Energy anmoder også på denne baggrund om, at VPP-tilsagnsaftalen ophæves.

Uhensigtsmæssigheder ved VPP-tilsagnsaftalen

DONG Energy ønsker endvidere at fremhæve at VPP-tilsagnet over tid har medført flere uhensigtsmæssigheder for DONG Energy, som ikke var forudsat i 2004. Uhensigtsmæssighederne skyldes, at VPP-tilsagnsaftalen i stigende grad:

- Medfører en ineffektiv produktion, fordi DONG Energy er nødsaget til at starte omkostningstunge kraftværksblokke, der ellers ikke er kaldt af markedet
- Reducerer effektiviteten af de finansielle markeder i kraft af reduceret likviditet og dybde.

Ineffektiv produktion

I dag har VPP-tilsagnet i flere perioder en sideeffekt, som medfører øgede omkostninger for både DONG Energy og potentielt de danske forbrugere.

De øgede omkostninger opstår, fordi VPP-tilsagnsaftalen i praksis betyder, at DONG Energy er tvunget til at starte en stor og relativt omkostningstung kraftværksblok for at dække den fulde VPP-forpligtelse.

Problemet hænger sammen med, at DONG Energy ifølge tilsagnet til enhver tid skal kunne levere den nominerede VPP-kapacitet på 600 MW, hvis den bliver kaldt af markedet. Det betyder, at DONG Energy må dimensionere

produktionen til at kunne levere denne kapacitet, uanset om efterspørgslen er der eller ej.

Problemet hænger desuden sammen med størrelsen af VPP-forpligtelsen. Konkurrencestyrelsen lagde i 2004 vægt på, at 600 MW stort set svarede til kapaciteten på et af Elsams store centrale kraftværker, eksempelvis Fynsværket.¹¹ Dengang udgjorde 600 MW samtidig en ret lille andel af den samlede produktion på Elsams centrale kraftværker. I dag er de centrale kraftværkers rolle imidlertid mindsket markant. I perioder er VPP-forpligtelsen 600 MW i dag større end hele elektricitetsproduktionen fra DONG Energys centrale kraftværker i DK1. Samtidig har Elsam i 2006 frasolgt Fynsværket, som i 2004 var det billigste centrale kraftværk, og som samtidig kunne dække hele VPP-kapaciteten.

Til sammen gør det, at DONG Energy i perioder med lav central produktion er nødt til at starte en "dyr" kraftværksblok - der ellers ikke er kaldt af markedet - for at dække den nominerede VPP kapacitet. Med frasalget af Fynsværket er Esbjerg-værket i dag det billigste centrale kraftværk. Kapaciteten på dette kraftværk er imidlertid kun 371 MW ([redacted]). Det er væsentligt mindre end de 600 MW, som til enhver tid skal kunne leveres til VPP-køberne. Konsekvensen er en ineffektiv produktion i forhold til en alternativ situation, hvor VPP-mængderne havde været meldt ind på Nordpool på normale markedsvilkår. I den situation havde DONG Energy haft mulighed for at planlægge produktionen på de centrale kraftværker mere optimalt og dermed billigere.

Problemet kan illustreres med et konkret eksempel. I eksemplet forventer DONG Energy en VPP-nominering på 300 MW, og DONG Energy agter at levere denne mængde fra Esbjerg-værket med en samlet kapacitet på 371 MW. Problemet opstår, hvis den faktiske VPP-nominering øges og i stedet for de forventede 300 MW faktisk bliver 400 MW. Her vil Esbjerg-værket ikke længere have tilstrækkelig kapacitet. Konsekvensen vil være, at DONG Energy må starte en "dyr" kraftværksblok, der ellers ikke er kaldt af markedet. Havde de 400 MW alternativt været meldt ind på Nordpool på normale markedsvilkår, havde DONG Energy kunnet planlægge produktionen mere optimalt og billigere.

Problemet kan potentielt medføre højere priser for forbrugerne. Indtil videre har DONG Energy påtaget sig den økonomiske risiko, der følger af usikkerheden i VPP-nomineringens faktiske størrelse. [redacted]

[redacted] Dermed har DONG Energy i praksis båret alle omkostninger ved ubalancer som følge af VPP-tilsagnsaftalen.

¹¹ KFSTs notat om Elsam/Nesa fusionen side 11 nederst og side 12 øverst.

DONG Energy kunne imidlertid have valgt at håndtere disse ubalancer på en anden måde, der kunne medføre højere elpriser til skade for forbrugerne.

Mindre effektive finansielle markeder

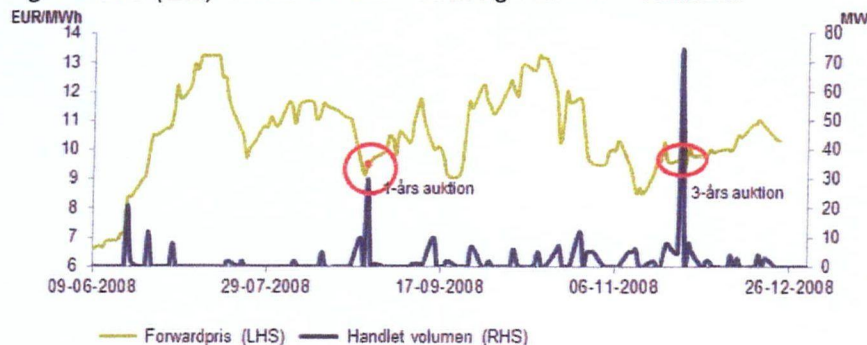
En anden uheldig sideeffekt af VPP-tilsagnsaftalen er, at de finansielle markeder bliver mindre effektive. Det vil medføre en omkostning for aktørerne på de finansielle markeder.

Problemet opstår, fordi VPP-forpligtelsen indgår i DONG Energys prissikring af produktionen fra kraftværkerne i DK1. Siden 2004 er DONG Energys produktionskapacitet reduceret markant (se ovenfor), mens VPP-forpligtelsen fortsat har en uændret volumen på 600 MW. Tilsammen har denne udvikling betydet, at DONG Energys behov for prissikring i dag er næsten ikke eksisterende, hvis der ses bort fra VPP-volumen.

På selve auktionsdagen ses der en markant stigning i handlet finansiell volumen. VPP køberne kan ved at sælge en "tilsvarende" forward på auktionsdagen få et finansielt produkt svarende til en put option. Prisen for denne put option vil afhænge af forskellen imellem VPP-prisen (energipris + auktionspris) og forwardprisen. Historisk observeret ligger prisforskellen tæt på nul, og dermed har VPP køberne med en minimal omkostning skabt sig en put option, hvor afkastet potentielt er højt, og uden risiko.

Resten af året – uden for auktionsdagene – er likviditeten lav ,jf. figuren nedenfor.

Figur 8: DK1 (CfD) Y2009 forward – Y109 og Y311 VPP auktioner



Konsekvensen er, at VPP-forpligtelsen fjerner en stor del af det løbende udbud på det finansielle marked, og dermed dybden i det finansielle marked. DONG Energy vurderer, at dette medfører en samfundsøkonomisk omkostning, idet handels- og forsyningselskaberne, der er købere af finansielle forwards, har behov for en løbende likviditet til handlen med deres kunder .

Ophævelse af VPP-tilsagnet

På baggrund af ovenstående anmoder DONG Energy om, at VPP-tilsagnet ophæves. Vi står naturligvis til rådighed, hvis I skulle have spørgsmål eller behov for yderligere informationer. I så fald kan henvendelse rettes til undertegnede.

Med venlig hilsen
DONG Energy

Thomas Dalsgaard
DONG Energy Thermal Power